בס"ד

גשר לקשר

פרשת וירא

כאשר ה' הופך את סדום, הוא אומר ללוט: "הִמָּלֵט עַל נַפְשֶׁךָ, אַל תַּבִּיט אַחֲרֶיךָ, וְאַל תַּעֲמֹד בְּכָל הַכִּכָּר, הָהָרָה הִמָּלֵט, פֶּן תִּסָּפֶה" (בראשית י"ט, י"ז). אשתו של לוט כן הסתכלה לאחור בניגוד לצו ה', אל העיר הנהפכת שממנה ברחה, והפכה לנציב מלח

"וַתַּבֵּט אִשְׁתּוֹ מֵאַחֲרָיו וַתְּהִי **נְצִיב מֶלַח**"

הביטוי – נציב מלח

מקור הביטוי- בראשית פרק י"ט פסוק כ"ו

הביטוי בהקשר לפרשה- חז"ל סברו שאשת לוט הפכה לנציב מלח, כי חטאה במלח (כשביקשה משכנותיה מלח לתבשיל שהכינה לאורחים, ובכך הסגירה את נוכחותם לתושבי העיר), ולכן נענשה במלח, לפי העיקרון של 'מידה כנגד מידה' – "במלח חטאה ובמלח לקתה" (רש"י).

מדרשים אחרים מפרשים שאשת לוט התבוננה כל העת לאחור בשל תאוותה לממון וניסיונה להציל משהו מן הרכוש. הרד"ק, תולה את האשמה בחוסר בטחונה בקיום דבר ה': "כי הייתה קטנת אמנה והביטה אם נהפכת העיר אם לא".

הרלב"ג הבין אחרת. לדעתו, אשתו של לוט לא הפכה כלל לנציב מלח אלא העיר היא שהפכה לנציב מלח כתוצאה מן השריפה שנשרפה באש וגפרית. תאור העיר מופיע לאחר תאור ההבטה כיון שזהו תאור של מה שראתה אשת לוט בהביטה לאחור.

הביטוי בשפה העברית

נציב – עמוד

הפך לנציב מלח- הסתכל לאחור וקפא במקומו, הפך לאבן, התאבן.

(באזור ים המלח יש לא מעט עמודים והרים של מלח, ולאחדים מהם מייחסים את הכינוי 'אשת לוט'.)

ולענייני דיומא:

1. **מפגש ווירטואלי לרכזות העברית-** להלן קישור להרשמה למפגש ווירטואלי בו נדגים יחידת הוראה בדרך "עופרים" לאור דמות של הרב חיים הלוי זצ"ל. המפגש יתקיים בעז"ה ביום א', ל' בחשוון תשע"ד, 3 בנובמבר 2013 בשעה 20:00. להרשמה נא ללחוץ כאן.
2. **חג הסיגד-** מצורפת הצעה למהלך הוראה שהכינה המדריכה דבורה פרידמן ממנח"י. במסמך קישורים לחומרי הוראה נוספים. מצורף גם הקובץ יהדות אתיופיה זהות ותרבות שהופק על ידי המטה לתרבות ישראל.

שבת שלום,
שלכן,

יעל נדלר

מפקחת על החינוך הלשוני בחמ"ד

yaelna@education.gov.il

אגף לשון עברית